

**MINISTERIEEL BESLUIT HOUDENDE
VASTSTELLING VAN EEN ONTWERP VAN LIJST VAN VOOR BESCHERMING VATBARE
MONUMENTEN, STADS- EN DORPSGEZICHTEN**

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003 en 30 april 2004;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2004;

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001 en 21 november 2003:

1° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Quarantainestal, gelegen te Merksplas - kolonie :

bekend ten kadaster:

Merksplas, 1e afdeling, sectie K, perceelnummer 209D.

2° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Stallingen/werkplaatsen, gelegen te Merksplas - kolonie, Kweekstraat :

bekend ten kadaster:

Merksplas, 1e afdeling, sectie G, perceelnummer 371E.

3° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Aardappelkelders, gelegen te Merksplas - kolonie, Kweekstraat :

bekend ten kadaster:

Merksplas, 1e afdeling, sectie G, perceelnummer 371E.

4° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

3 open schuren, gelegen te Merksplas - kolonie, Kweekstraat :

bekend ten kadaster:

Merksplas, 1e afdeling, sectie G, perceelnummer 371E.

5° Wegens de historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

magazijngebouwen, gelegen te Merksplas - kolonie, Nijverheidsstraat :

bekend ten kadaster:

Merksplas, 1e afdeling, sectie G, perceelnummer 233T.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° Historische waarde en meer bepaald architectuurhistorische waarde:

De aanhorigheden van de voormalige "grote hoeve" en het magazijncomplex maken zowel door hun functie, ligging, historische en bouwhistorische componenten intrinsiek deel uit van de ontwikkelingsgeschiedenis en eigenheid van de kolonie te Merksplas. De aanhorigheden van de grote hoeve maken integrerend deel uit van het landbouwbedrijf dat in de loop van de tweede ontginningsfase (vanaf 1870) een expansie kende. Het magazijncomplex is het gaafst bewaarde materiële relict van de ca. 1900 -destijds even belangrijke- opkomende nijverheidsactiviteit in de kolonie. Zij vervolledigen het reeds beschermde gebouwenpatrimonium dat representatief dient te zijn voor alle facetten van een dergelijke instelling.

De inplanting, schaal en uitwerking van deze gebouwen getuigen van een doordachte planmatige aanleg, een soliede vernuftige infrastructuur en refereren aan de grootsheid van zowel de voormalige landbouuitbating als nijverheidszone van de kolonie. De bijgebouwen van de grote hoeve zijn opgetrokken in een eenvoudige, doch functionele en verzorgde architectuur in streekeigen materialen. De open schuren vormen een 'ensemble' van imposante constructies met sterk beeldbepalend karakter in het landschap. De bouwstijl van het magazijncomplex, naar ontwerp van Victor Besme, is representatief voor de eclectisch-decoratieve baksteenarchitectuur van ca. 1900: het gebruik van natuursteen en verschillende baksteensoorten in de gevel duidde op een meer esthetiserende tendens in de architectuur van ook nutsgebouwen en opslagplaatsen. De symmetrische opbouw en gevelgeleding, alsook de geveluitwerking met een opmerkelijke materiaalpolychromie (baksteen-gesinterde steen-arduin) verlenen dit complex een architecturale meerwaarde. De planindeling en draagconstructies bleven grotendeels bewaard.

2° Sociaal-culturele waarde:

De Rijksweldadigheidskolonie te Merksplas is een concreet voorbeeld van een uitvoering van een sociale wetgeving ter bestrijding van het pauperisme die haar oorsprong vond in de periode van het Franse bewind en het Verenigd Koninkrijk en verder evolueerde onder het Belgisch Koninkrijk. Deze gestadig evoluerende socio-politieke wetgeving heeft in combinatie met de uitvoering van een ontginningspolitiek zijn repercussies gehad naar een specifieke inrichting van de site en naar de oprichting van een specifiek gebouwencomplex.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994).

Brussel, 09 MRT 2006

Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening,

A handwritten signature in black ink, consisting of a long horizontal line that curves upwards and to the right at the end.

Dirk VAN MECHELEN